

woorden behoeft nog niet veel met het Christelijk geloof verband te houden."

juist. Wat is nu het Christelijk geloof?

„Jezus Christus spreekt weer onder ons. We merken, dat Hij niet is een mensch uit het verleden, dat Hij niet is een aangebedene in de verthen der oneindigheid, dat Hij niet is een Factor in dat geheel van wat menschen gelooven moeten om aan God te behagen, maar dat Hij is Machthebbende, de drager van den eeuwigen Vrede, de Zoon, die nu als altijd het Kruis heeft overwonnen en ons opeischt voor God met volstrekten eisch."

„En als we niets anders en niemand anders willen dan Jezus Christus en Dien gekruist, laten we voor Hem en door Hem ons gansche leven samenbreken en bidden: Heer, bouw Gij het naar Uwen wil, alleen maar naar Uw wil. En als het zoover is als Gij het hebben wilt, dan zullen de liederen daar zijn als vogelgefluit en wiegende bloesems met den lentewind."

We doen den dichter geen onrecht, wanneer we in deze volzinnen zijn geloofsbelijdenis lezen. En dan treft ons het getuigen over Jezus Christus als den Levende, den Macht-hebbende, over Jezus Christus en Dien gekruist.

En toch!

We missen één toon. We zijn gewoon, dat bij de dichters van onzen tijd het Kruis ontbreekt. Hier is het. Maar is het *Het Kruis*? „Jezus Christus heeft het Kruis overwonnen." Wat zegt dat woord?

„Met Christus dat zal altijd zijn: het Kruis."

Maar het Kruis van Christus heeft toch een beteekenis, die het kruis van den discipel nooit heeft.

„Die Zelf onze zonden in Zijn lichaam gedragen heeft op het hout." „Vrede door het bloed des kruises."

Die toon ontbreekt in de woorden van den schrijver. En het is merkwaardig, dat hij van Da Costa een fragment geeft uit de hymne Voorzienigheid, toen Da Costa nog geen Christen was, en voorts het Zwaard en het Paard, maar dat hij niet geeft, wat wij het eerst zouden geven: zijn „In diepten verzonken van leed en ellende," met den regel: „Voor mijn overtreding tot zonde gemaakt," — en niet zijn „God met ons."

Het Kruis der verzoening, dat missen we. En het is merkwaardig, dat wij het vinden in een der twee gedichten van Beets, die de schrijver zonder commentaar geeft: „Gij hebt geboet; niet Gij, wij waren schuldig, maar Gij, Gij stort *) gewillig en geduldig Uw dierbaar bloed."

Is het daarom, dat de schrijver zich ver voelt van Da Costa en Beets en van andere dichters uit de eerste helft der negentiende eeuw, of is het alleen, omdat zij dichterlijk niet hoog stonden? We vragen.

En we vatten onze beschouwing samen in deze woorden: Een kostelijk boek, schoon van taal, fraai van uitvoering ook, maar tegelijk een boek, dat met oordeel des onderscheids moet worden gelezen.

Want voor wie het oppervlakkig leest, kan het een gevaarlijk boek worden, juist omdat het in zijn beschouwing van Christus zoo dicht komt bij wat de Schrift ons van Hem leert, en omdat het toch het eenige, wat Hem maakt tot den Zaligmaker der wereld, verzwijgt. Want Christus is in de eerste plaats Degene, die onze zonden verzoent, en eerst daarna Degene, die ons van onze zonden verlost.

*) Beter: „Maar Gij, Gij storttet willig en geduldig."

A. L.

GEDACHTEN.

Is ons leven in God, dan is God in ons leven.

't Menschlijk hart heeft zilvren snaren,
Die niet roesten met de jaren.

Geloof zonder liefde, een boom zonder vrucht;
Liefde zonder geloof, een boom zonder wortel.

GENA!...

Het krijgsgedreun houdt aan, 't vervult de lucht,
Europa schudt op zijne grondpilaren,
Veel boezems slaken bange zucht op zucht,
En 't bloed verstijft bij duizenden in d'ären...

De vrede schijnt van d'aarde weggevlucht.
Wee, wee! 'k zie over dichte menschen-scharen
De zeis des doods... Ik hoor een vreemd gerucht,
Zal dan des Maaiers Hand geen halmen sparen?...

Genâ o God! zie neêr met medelijden
Op 't kleine menschedom in zijn grooten waan,
Wil ons in liefde van dit wee bevrijden,
Mijn God, breng 't oorlogsmonster nu tot staan!

En laten wij, gelouterd door dit lijden,
Door Uw genâ Uw wegen *mêêr* verstaan!

N. DE ZEEUW Szrn.

DE MAAIER.

Hij heeft haast, de Dood.

Ze hadden hem tegengestaan in de laatste eeuw;
ze hadden getracht, zijn macht in te perken.

De steden hadden ze gereinigd en van goed drinkwater voorzien; op de huizen en werkplaatsen hadden ze toezicht gehouden; ze hadden nagespeurd om zijn allerkleinste handlangers te vinden, de bacteriën, die hij soms gebruikt om de ziekten te veroorzaken, zijn dienaars, die hij als zeisen gebruikt. En ze hadden hun maatregelen genomen om die kleinste wezens te binden, om de ziekten in hun verspreiding tegen te gaan. Ze hadden den loop van zijn paard trachten te vertragen, en waarlijk, ze vonden reden tot juichen, want de statistiek toonde aan, hoe de levensduur van den mensch verlengde, hoe de sterfte onder kleine kinderen verminderde, hoe in de beschaafde landen het getal der jaarlijks geboren en het getal der gestorvenen reeds meer dan tweemaal overtrof.

Maar toen kwam de verdwazing over hen. Toen sloeg de haat, dien de volkeren tegen elkander koesterden, in laaie vlammen uit, toen zonden de heerschers elkander een boodschap van vijf woorden: Ik verklaar u den oorlog! en daarmee gaven ze het ongeteugelde ros van den Dood de sporen.

Daar rijdt de naakte Dood op den naakten rug van het paard. En de scherpe groote zeis in de machtige handen maait, maait, maait.

Hij heeft haast, de Dood. Hij moet de schade inhalen.

Wat vraagt hij naar wat voor zijn zeis komt? Of het jong is of oud, aanzienlijk of gering, wijs of dwaas? Hij weet het niet, hij ziet het niet, hij maait, hij maait. Hij is blind. Hij rijdt maar voort, waar het verwilderde dier hem draagt, en hij velt neer wat voor zijn zeis komt.

Zijn zeis bestaat uit geweerkogels, uit handbommen, uit geschutgranaten, uit torpedo's, die onder de wateren voortsnellen, uit scherpe pijlen, neervallend uit de lucht, uit stikgassen, uit vochtige loopgraven, uit onvoldoende voeding, uit gevaarlijke ontstekingen, uit verarmde bevolkingen. En als de duizenden vallen onder zijn scherpe zeis, dan weent hij niet van deernis, de Dood, en hij juicht niet van trots; hij ziet niet wat hij doet. Hij moet rijden, rijden, en maaien, maaien, hij moet, hij moet, en hij heeft haast. Vreeselijke haast. Dolle haast. Pijnlijke haast. Want zelf weet hij niet, waarom hij zoo voortsnel, zelf weet hij niet, waarom hij treft met zijn zeis. Hij moet maaien, de sombere ruiter op het woeste paard.

En hij denkt er niet aan, op te houden. Hij kan niet anders dan rijden. En wie hem losgelaten hebben, zij kunnen hem niet doen stilstaan, het paard heeft geen teugel en zijn kracht is boven menschenkracht. Doorrijden, doormaaien, tot er niets meer te maaien is, tot de aarde een wildernis is, een huilende wildernis, waar alleen het gedierte des velds nog huist, waar de wolven en de jakhalzen wonen in de paleizen

Zal hij zoo lang rijden? Waar is de macht, die hem weerhouden kan? Is het woord des dichters dan waarheid:

„De Dood alleen is Koning,
Zijn macht alleen is groot!"?

En zal alles hem gehoorzamen? Zal alles afgemaaid worden door de zeis van den blinden ruiter der verwoesting?

Neen, dat zal niet geschieden. Want de macht uit de diepte moge sterk zijn en fel, sterker is de macht uit de hoogte. Wanneer het Gods tijd is, dan grijpt Hij dat woeste paard bij de fladderende manen en dwingt het tot stilstand. En wanneer het Gods tijd is, dan werpt Hij

dat paard en zijn ruiter in den poel des vuurs. Dan wordt de Dood, de laatste vijand, teniet gedaan, en voortaan bestaat slechts het leven.

Dat is de toekomst. Nog heeft de Dood, de zoon der Zonde, heerschappij; God laat hem de heerschappij, zoo lang en zoover Hij het noodig oordeelt. En wij willen niet eigenwijs indringen in de geheimen Gods en Hem niet vragen, waarom Hij niet reeds lang dien Koning der verschrikking in den poel des vuurs heeft geworpen. Wij zwijgen en aanbidden, en we verheugen ons in het vooruitzicht, dat de zeis des Doods verbroken zal worden. En we gelooven, dat God ook machtig is, de macht des Doods heden te beteugelen.

En zij de Dood blind, God beschermt ook tegen die blinde woede. Hij doet, wien Hij het leven nog wil sparen, te rechter tijd het hoofd bukken, om de snede van de zeis te ontwijken. Hoe velen zijn er onder den hagel der kogels bewaard geworden, dat niets hen deerde van al de scherven, die rondom hen heen barstten als bij de uitbarstende woede van een vulkaan.

Neen, Hij die zit over den waternloed, die Koning is in eeuwigheid, Hij heeft macht ook over den Dood. En wie op Hem zijn vast vertrouwen heeft, vreest den Dood niet. Neen, hij kan in dien somberen ruiter zijn vriend zien, den afgezant zijns Vaders, die met de zeis slechts de aardsche banden doorsnijdt, en hem de verlossing brengt uit de vreemdelingschap. „Alles is uwe," zegt de apostel, „hetzij de wereld, hetzij leven, hetzij dood, hetzij tegenwoordige, hetzij toekomstige dingen, zij zijn alle uwe."

Hoe geheel anders wordt dan de Dood. Dan wordt hij de bode, die den vermoeiden reiziger naar huis roept. En treedt hij dan nader, aan het ziekbed, op het slagveld, bij de schipbreuk, waar dan ook, dan ziet de Christen hem niet eens; zijn oog is gericht op den Meester, die achter den Dood staat en die gezegd heeft: „Die Mijn Woord bewaart, zal den dood niet zien in der eeuwigheid."

A. L.

